

25.4.2024

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Heinäveden kunta
Outokummun kaupunki
Rääkkylän kunta

Kuntien oikaisuvaatimukset päätöksistä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vuonna 2024

Oikaisuvaatimusten sisältö

Ilomantsin kunta, Juuan kunta, Lieksan kaupunki, Nurmeksien kaupunki, Polvijärven kunta ja Tohmajärven kunta yhdessä sekä niiden lisäksi erikseen Joensuun kaupunki, Kiteen kaupunki, Kontiolahden kunta ja Liperin kunta (jäljempänä *kunnat*) ovat hakeneet oikaisua peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetyksien korvauksesta 21.12.2023 annettuun valtiovarainministeriön päätökseen (VN/35660/2023).

Kunnat vaativat, että valtiovarainministeriö oikaisee edellä mainittua päätöstä siltä osin kuin kuntien tilinpäätöstiетoihin perustuvien siirtolaskelmien kustannustietoja on oikaistu lisäämällä kustannuksiin Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymän puolesta hyvinvointialueen ilmoitukseen perustuen osuudet vuosien 2021 ja 2022 alijäämistä sekä palkkaharmonisaatiosta. Valtionosuuslaskelmaa tulisi oikaista siten, että edellä mainitut palkkaharmonisaatiokustannukset viivästyskorkoineen poistetaan kuntien kustannuksista ja lasketaan valtionosuudet todellisten kustannusten perusteella. Vaatimusten perusteet käyvät ilmi liitteenä olevista oikaisuvaatimuksista.

Alustavasti valtiovarainministeriö ei ole havainnut oikaisuvaatimuksissa esitetystä, asian arviointiin vaikuttavassa tosiseikastossa eroavaisuuksia suhteessa päätöksen perusteena oleviin tietoihin. Valtiovarainministeriö pyytää kuitenkin lisätietoa erityisesti seuraavasta oikaisuvaatimuksissa esille nostetusta kysymyksestä.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukainen kustannusvastuun jakautuminen

Edellä mainitut tilinpäätöstiетojen oikaisu on tehty kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 57 §:n ja sen nojalla annetun kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1393/2022) 7 §:n 2 momentin 2–4 kohdan nojalla. Oikaisu on lisännyt Pohjois-Karjalan kuntien kustannuksia yhteensä 1 651 917 euroa vuonna 2022 ja

13 341 173 euroa vuonna 2021. Edellä mainitun asetuksen mukaan kustannus jaetaan kuntien välillä perussopimuksessa sovitun mukaisesti.

Kuuden kunnan yhteisessä oikaisuvaatimuksessa on muun ohella todettu, että kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymän maksuosuudet sote-palveluiden järjestämiseen ovat määräytyneet palvelujen käytön perusteella. Maksuosuuksien laskennassa on huomioitu talousarviovuotta edeltävän vuoden kuntakohtainen ennuste ja kahden edellisvuoden tilinpäätöksen mukaiset tiedot. Oikaisuvaatimuksen mukaan valtiovarainministeriö on kuitenkin päätöksen perusteena olevissa laskelmissa ottanut huomioon kuntayhtymän alijäämän ns. kuntien pääluvun mukaan sen sijasta, että se olisi huomioinut kuntayhtymän perussopimuksessa sovitun kustannustenjaon kuntien välillä. Kuuden kunnan yhteisen oikaisuvaatimuksen (s. 20–21) mukaan kuntien toteumanmukainen laskutus eroaa laskutuksesta, joka perustuu perussopimukseen. Entisen kuntayhtymän perussopimuksen mukaista laskutusta ei tasattu kuntayhtymän päätyttyä, vaan osa kunnista maksoi palvelusta enemmän kuin mitä todelliset kustannukset olivat, ja osa puolestaan vähemmän.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän perussopimuksen vuonna 2022 muutetun 24 b §:n mukaan: *Poiketen siitä, mitä 24 §:ssä on sovittu alijäämän kattamisesta ja mitä 30 §:ssä on sovittu kuntayhtymän purkautumisesta, kuntayhtymän toiminnan lakkautuessa 31.12.2022 hyvinvointialueiden perustamisen myötä kuntayhtymän alijäämä jaetaan tai ylijäämä palautetaan palvelujen käytön mukaisessa suhteessa. Vuoden 2021 tilinpäätöksen mukainen alijäämä katetaan vuoden 2021 kuntakohtaisten sosiaali- ja terveystalouden toteutuneiden nettokustannusten mukaisessa suhteessa ja vuodelta 2022 kertyvä ali-/ylijäämä jaetaan vuoden 2022 kuntakohtaisten sosiaali- ja terveystalouden toteutuneiden nettokustannusten mukaisessa suhteessa.*

Tieto palkkaharmonisaatiokustannusten jakautumisesta kunnittain on saatu Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelta 20.6.2023 vastauksena valtiovarainministeriön kesäkuussa toteuttamaan kyselyyn (*Kuntayhtymien ja muiden yhteistoimintaorganisaatioiden takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset sekä muut sote-uudistuksen rahoituksen siirtolaskelmaa vääristävät erät 2021–2022*). Kyselyssä jakoperusteeksi on ilmoitettu *perussopimuksen perusteella palveluiden käyttö.*

Taulukko 1. Palkkaharmonisoinnin kustannusten jakautuminen jäsenkuntien kesken Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ilmoituksen mukaisesti.

Kunta	Palkka- harmonisointi 2021	Palkka- harmonisointi 2022	Yhteensä
Heinävesi	359 489	284 227	643 716
Ilomantsi	521 465	431 199	952 664
Joensuu	5 418 634	4 735 888	10 154 522
Juuka	503 205	399 055	902 261
Kitee	914 512	789 098	1 703 610
Kontiolahti	830 369	736 607	1 566 976
Lieksa	1 074 940	882 399	1 957 339
Liperi	890 245	804 707	1 694 953
Nurmes	891 673	764 853	1 656 525
Outokumpu	611 432	526 447	1 137 880
Polvijärvi	384 738	329 816	714 554
Rääkkylä	195 989	168 286	364 274
Tohmajärvi	372 206	290 528	662 734
Yhteensä	12 968 898	11 143 110	24 112 008

Hyvinvointialueen ja kuntien kuuleminen asiassa

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 47 §:n ja hyvinvointialueen rahoituksesta annetun lain (617/2021) 26 a §:n mukaan valtiovarainministeriö voi itse tai hakemuksen perusteella korjata kunnan tai hyvinvointialueen mainitussa laissa tarkoitetuissa päätöksissä ja päätösten perusteena olevissa tiedoissa olevan laskuvirheen. Korjaaminen ei edellytä hallintolain (434/2003) 50 ja 51 §:ssä säädettyjen virheen korjaamista koskevien edellytysten täyttymistä, mutta menettelyyn sovelletaan soveltuvin osin, mitä hallintolain 8 luvussa säädetään. Siten asianosaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen virheen korjaamista, jollei se ole tarpeetonta. Mikäli valtiovarainministeriö muuttaa nyt kyseessä olevien kuntien oikaisuvaatimusten perusteella kunnan peruspalvelujen valtionosuuspäätöksiä, tehdään vastaavat korjaukset edellä mainittujen pykälien nojalla kaikkien alueen kuntien vuoden 2024 päätöksiin sekä hyvinvointialueen vuoden 2024 rahoituspäätökseen.

Valtiovarainministeriö varaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle, Heinäveden kunnalle, Outokummun kaupungille ja Rääkkylän kunnalle mahdollisuuden esittää huomioita muiden kuntien oikaisuvaatimuksista ja niiden perusteista.

Valtiovarainministeriö pyytää erityisesti selvitystä asiassa esitetyistä tosiseikoista seuraavassa kysymyksessä: onko palkkaharmonisaatiota varten kirjattu

pakollinen varaus jaettu jäsenkuntien kesken perussopimusta vastaavalla tavalla (onko taulukon 1 mukainen kustannusten jako jäsenkuntien kesken perussopimuksessa tarkoitetulla tavalla laadittu)? Mikäli näkemyksenne eroaa hyvinvointialueen edellä esittämästä, pyydämme esittämään selvityksen tästä.

Pyydämme Teitä toimittamaan mahdollisen lausuntonne asiasta tai ilmoituksen siitä, että Teillä ei ole lausuttavaa osoitteella kirjaamo.vm@gov.fi sekä minnamaria.korhonen@gov.fi viimeistään **3.5.2024**. Vastaamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista.

Lisätietoja antaa tarvittaessa neuvotteleva virkamies Minnamaria Korhonen (puh 0295 530 586, minnamaria.korhonen@gov.fi)

Finanssineuvos, yksikön päällikkö

Pasi Leppänen

Neuvotteleva virkamies

Minnamaria Korhonen

Liitteet

Kuntien oikaisuvaatimukset

Tiedoksi

Asianajotoimisto Kontturi & Co Oy (kuuden kunnan oikaisuvaatimus)
Joensuun kaupunki
Kiteen kaupunki
Kontiolahden kunta
Liperin kunta
Heinäveden kunta
Outokummun kaupunki
Rääkkylän kunta

VN/35020/2023-VM-21

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: